

Etusivu>Rahavaateet>Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Bulgaria

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Oikeudenkäynneille on ominaista, että niiden kesto vaihtelee. Viiveet, jotka johtuvat oikeudenkäynnin etenemisestä useassa eri vaiheessa ja eri oikeusasteissa, saattavat heikentää tavoitellun oikeussuojan tehokkuutta, kun tuomio ja näin ollen myös sen voimaantulo viivästyvät. Tämän vuoksi laissa säädetään useista toimenpiteistä, joilla tavoitellun oikeussuojan tehokkuus voidaan varmistaa.

Kanteen turvaamistoimista säädetään siviiliprosessilain (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) 389–404 §:n säännöksissä.

Siviiliprosessilain 391 §:n mukaan kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi, jos kantajan olisi ilman tällaisia välitoimia mahdotonta tai hyvin vaikeaa varmistaa tuomion mukaisten oikeutensa toteutuminen ja jos a) kanteen tukena on riittävät asiakirjatodisteet tai b) annetaan vakuus, jonka suuruuden tuomioistuin vahvistaa velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain (*Zakon za zadalzhniata i dogovorite*) 180 ja 181 §:n mukaisesti. Vakuutta voidaan edellyttää, vaikka asiakirjatodisteet olisivat riittävät.

Näin ollen välitoimien myöntämisen perusedellytyksenä ja pakollisena ehtona on, että kantaja ei mahdollisesti voisi toteuttaa oikeuksiaan, jotka perustuvat todennäköisiin perusteisiin perustellun kanteen nojalla mahdollisesti annettavaan tuomioon.

Voidakseen myöntää kanteelle turvaamistoimen tuomarin on arvioitava, täyttyvätkö seuraavat perusedellytykset: kanteen turvaamiselle on tarvetta, kanteelle on todennäköiset perusteet ja turvaamistoimi on kantajan esityksen mukaan soveltuva ja riittävä väline kyseessä olevan asian ja nimenomaisesti tavoitellun oikeussuojan kannalta.

Siviiliprosessilain 397 §:n 1 momentissa säädetään seuraavista turvaamistoimista:

kiinteän omaisuuden takavarikko,

irtaimen omaisuuden ja saatavien takavarikko, mukaan lukien yritysosakkeiden takavarikko,

muut tuomioistuimen määräämät asianmukaiset toimenpiteet, mukaan lukien moottoriajoneuvon takavarikointi ja täytäntöönpanon keskeyttäminen.

Tuomioistuin voi määrätä myös useita välitoimia aina kanteen arvoon asti.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Siviiliprosessilain 34 luvun mukaan kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi seuraavissa tapauksissa:

siviiliprosessilain 389 §:n mukaan kaikenlaisille kanteille voidaan myöntää turvaamistoimi asian käsittelyn kaikissa vaiheissa ennen oikeudellisen tutkinnan saattamista päätökseen muutoksenhakumenettelyssä,

siviiliprosessilain 390 §:n mukaan kaikille kanteille voidaan myöntää turvaamistoimi jo ennen kanteen nostamista.

Vireillä olevaa asiaa koskevien välitoimien hakeminen:

Kantajan on jätettävä hakemus tuomioistuimeen, jolla on toimivalta kyseisen riita-asian käsittelyyn. Jotta kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi, seuraavat siviiliprosessilain 391 §:ssä säädetty perusedellytykset on täytettävä: kanteelle on oltava todennäköiset perusteet, kanteen turvaamiselle on oltava tarvetta (eli kantajan kanne ei välttämättä toteudu, vaikka se hyväksyttäisiin), ja turvaamistoimen on oltava asianmukainen. Jos näyttöä ei ole riittävästi, tuomioistuin voi siviiliprosessilain 391 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti vaatia harkintansa mukaan kantajaa myös maksamaan rahallisen vakuuden, jonka suuruuden se määrää.

Kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi myös silloin, kun asian käsittely keskeytetään.

Turvaamistoimen hakeminen tulevalle kanteelle:

Hakemus jätetään paikassa, jossa kantajalla on vakituinen osoite tai jossa kanteen turvaamiseen käytettävä omaisuus sijaitsee. Jos vireillä on pyyntö täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan välitoimen myöntämiseksi, hakemus on jätettävä täytäntöönpanopaikan toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

Kun tuomioistuin myöntää välitoimia tulevalle kanteelle, se asettaa enintään kuukauden mittaisen määräajan kanteen vireille panemiselle. Tällaiset välitoimet myönnetään samoilla aineellisilla edellytyksillä kuin vireillä olevaa asiaa koskevat välitoimet.

Hakemuksessa on ilmoitettava haettava välitoimi ja kanteen arvo. Hakemus on toimitettava asiaankuuluvaan piirituomioistuimeen (*rayonen sad*) tai maakuntatuomioistuimeen (*okrazhen sad*) siviiliprosessilain 104 §:ssä olevien, tuomioistuinten lainkäyttöaluetta ja toimivaltaa koskevien säännösten mukaisesti.

Hakemuksen voi jättää asianomainen henkilö tai tämän oikeudenkäyntiedustaja tai asianajaja. Jäljennöstä ei tarvita, sillä sitä ei toimiteta vastapuolelle.

Tuomioistuimen myöntämät välitoimet pannaan täytäntöön seuraavasti:

kiinteän omaisuuden takavarikon panee täytäntöön rekisteritoimisto,

irtaimen omaisuuden ja velallisen saatavien takavarikon panee täytäntöön valtion ulosottomies tai yksityinen ulosottomies esimerkiksi tekemällä

takavarikosta ilmoituksen kolmansille osapuolille, kuten pankkeille tai muille luottolaitoksille,

ajoneuvoja koskevat välitoimet panee täytäntöön liikennepoliisin asiasta vastaava yksikkö,

tuomioistuimen päätöksestä, jolla määrätään täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta välitoimesta, on toimitettava jäljennös sille ulosottomiehelle, joka pani täytäntöönpanomenettelyn vireille,

muut laissa säädetty toimet panee täytäntöön asianomaisen henkilön valinnan mukaan joko asiasta vastaava valtion ulosottomies tai yksityinen ulosottomies.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Edellä mainituista aineellisista edellytyksistä välitoimien myöntämiseksi säädetään siviiliprosessilain 391 §:ssä.

Turvaamistoimi voidaan myöntää elatusapusaataville myös ilman siviiliprosessilain 391 §:n vaatimusten täyttämistä. Tässä tapauksessa tuomioistuin voi myöntää välitoimen omasta aloitteestaan.

Kanteelle voidaan myöntää myös osittainen turvaamistoimi, joka koskee vain niitä kanteen osia, joista on riittävä näyttö.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Välitoimien kohteena voi yleisesti olla mikä tahansa velallisen omaisuus. Rahasaatavia koskevia kanteita ei voida turvata takavarikoimalla saatavia, jotka eivät ole täytäntöönpanokelpoisia.

Siviiliprosessilain 393 §:n 1 momentin mukaan turvaamistointa ei voida myöntää rahasaatavia koskeville kanteille, jotka on nostettu valtiota, valtion laitoksia tai terveydenhuoltolaitoksista annetun lain (*Zakon za lechebnite zavedenia*) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja terveydenhuoltolaitoksia vastaan.

Välitoimen kohteena voivat olla seuraavat omaisuustyypit:

pankkitilit,

irtain omaisuus,

kiinteä omaisuus,

ajoneuvot niiden takavarikoinnin osalta,

täytäntöönpanotoimet,

tietty tulevan velallisen varat eräissä muissa laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Velallisen suorittamat mahdolliset omaisuuden siirrot ovat mitättömiä suhteessa velkojaan tai velkoihin. Kiinteän omaisuuden osalta mitättömiä ovat ainoastaan sellaiset toimet, jotka on suoritettu ulosoton rekisteröimisen jälkeen, kuten siviiliprosessilain 452 §:ssä säädetään.

Siviiliprosessilain 453 §:ssä säädetään olettamuksesta, jonka mukaan sellaisia velkojan tai velkojen oikeuksia, jotka on saatu ulosoton rekisteröimisen ja takavarikkoa koskevan ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen, ei voida panna täytäntöön.

Siviiliprosessilain 401 §:n mukaan turvaamistoimen saanut velkoja voi nostaa kanteen kolmatta velallista vastaan ja vaatia summia tai omaisuutta, jotka tämä kieltäytyy antamasta vapaaehtoisesti.

Kanteen turvaamismenettelyyn liittyvistä kustannuksista vastaa henkilö, jonka hakemuksen perusteella välitoimi myönnettiin, kuten siviiliprosessilain välitoimia koskevan 401 §:n mukaisesti sovellettavassa siviiliprosessilain 514 §:ssä säädetään.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Kanteen turvaamistoimen myöntäminen perustuu vireillä olevia asioita koskevaan periaatteeseen, jonka mukaan asiaankuuluva välitoimi on voimassa siihen asti, kunnes asia on käsitelty ja sitä koskeva ratkaisu on saanut lainvoiman.

Kun tuomioistuin myöntää välitoimia tulevalle kanteelle, se asettaa enintään kuukauden mittaisen määräajan kanteen vireille panemiselle. Jos kanteen vireillepanosta ei esitetä todisteita annetussa määräajassa, tuomioistuin peruuttaa välitoimen omasta aloitteestaan siviiliprosessilain 390 §:n 3 momentin mukaisesti.

Jos kanne, jolle on myönnetty välitoimia, pannaan vireille, kuten yleensä tapahtuu, välitoimet pysyvät voimassa ja niiden oikeusvaikutukset säilyvät asian ratkaisuun asti.

Siviiliprosessilain 402 §:ssä säädetään myönnettyjen välitoimien peruutusmenettelystä. Sen mukaan asianomaisen osapuolen on toimitettava asiasta hakemus ja annettava siitä jäljennös tiedoksi välitoimien myöntämistä hakeneelle henkilölle. Tämä henkilö voi jättää vastauksensa kolmen päivän kuluessa.

Tuomioistuin peruuttaa välitoimet suljetuin ovin pidettävässä istunnossa, kun se on varmistanut, ettei välitoimien myöntämisperuste ole enää voimassa tai että vastaaja on toimittanut kantajan vaatiman vakuussumman kokonaisuudessaan annetussa määräajassa (siviiliprosessilain 398 §:n 2 momentti).

Välitoimien peruuttamista koskevaan tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta viikon kuluessa valituksella.

Siviiliprosessilain 398 §:n mukaan myönnetty välitoimet voidaan korvata kahdessa seuraavassa tilanteessa:

398 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin voi korvata tietyn välitoimen toisella välitoimella yhden osapuolen pyynnöstä ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja otettuaan huomioon tämän osapuolen kolmen päivän kuluessa esittämän mahdollisen vastauksen,

398 §:n 2 momentin mukaan vastaaja voi milloin tahansa korvata rahasaatavaa koskevan turvaamistoimen ilman toisen osapuolen suostumusta rahapanrilla tai muilla arvopapereilla velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain 180 ja 181 §:n mukaisesti.

Takavarikointi voidaan peruuttaa siviiliprosessilain 398 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Laki ei estä vastaajaa nostamasta kannetta kantajaa vastaan ja vaatimasta korvausta vastaajalle välitoimista aiheutuneesta vahingosta, jos välitoimien perusteena oleva kanne hylätään, sitä ei panna vireille määräaikaan mennessä tai asia raukeaa (siviiliprosessilain 403 §).

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Siviiliprosessilain 396 §:n mukaan tuomioistuimen antamaan kanteen turvaamistointa koskevaan päätökseen voi hakea muutosta tekemällä valituksen viikon kuluessa. Kantajan yhden viikon määräaika alkaa päivänä, jona kantaja on saanut tiedon päätöksestä, ja vastaajan (jota vastaan välitoimet on myönnetty) määräaika alkaa päivästä, jona ulosottomies, rekisterivirasto tai tuomioistuin antaa välitoimia koskevan ilmoituksen vastaajalle tiedoksi. Valituksesta on toimitettava jäljennös vastapuolelle, jonka on vastattava siihen viikon kuluessa.

Jos muutoksenhaun kohteena on välitoimien myöntämättä jättämistä koskeva päätös, kantajan valituksesta ei toimiteta jäljennöstä vastaajalle.

Jos muutoksenhakutuomioistuin tukee välitoimien myöntämistä tai myöntämättä jättämistä koskevaa päätöstä, asiaan ei voi hakea muutosta kassaatiovalituksella.

Jos muutoksenhakutuomioistuin on myöntänyt välitoimia, jotka hylättiin ensimmäisen asteen tuomioistuimessa, muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta korkeimmasta kassaatioistuimesta, mikäli siviiliprosessilain 280 §:ssä säädetty edellytykset tällaiselle muutoksenhauulle täyttyvät.

Voimassa olevan siviiliprosessilain mukaan muutosta voidaan hakea sekä myönnettyihin välitoimiin että vakuussummaan, jonka tuomioistuin on määrännyt välitoimien myöntämisen ehdoksi. Muutoksenhaku muutoksenhakutuomioistuimesta ei kuitenkaan lykkää välitoimia ennen kuin ylemmän oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt päätöksen muutoksenhausta ja kumonnut välitoimet.

Päivitetty viimeksi: 03/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.